

Utvärdering av Ungt entreprenörskap

Kortversion av rapport

Syfte

- Värdera hur särskilt organisationerna Ung Företagsamhet och Förebildarna (Ung handlingskraft) bidrar till genomförandet av den regionala utvecklingsstrategin.
- Det handlar om inriktning, genomförande och resultat.

Utvärderingens upplägg

Utvärderingsfrågor

Utvärderingsfrågor	Metoder
Vilka aktiviteter har genomförts? Hur har de genomförts?	Skriftlig dokumentation, intervjuer för komplettering
Hur uppfattar (indirekta) målgruppen på genomförandet?	Skriftliga uppföljningar, intervjuer
Hur når man ut geografiskt?	Skriftlig dokumentation, intervjuer
Finns upplevda hinder för genomförandet?	Intervjuer
Vilka resultat skapas utifrån ett geografiskt perspektiv?	Skriftlig dokumentation, UF centralt
Hur ser målgruppen på resultatet av UF och Förebildarna?	Intervjuer

Material och metoder

- Sonderande intervjuer:
 - VGR, UF:s regionkontor och Förebildarna
- Intervjuer:
 - Kommunalförbund samt BRG (4 personer)
 - Kommuner – främst personer på förvaltningsnivå men även några personer från skola (lärare/rektorer) (17 personer)
 - Övriga: Skolverket, UF Centralt (3 personer)
- Skriftliga underlag i form av VGR handlingar men även andra underlag.

Tidplan oktober 2024 - mars 2025

- Uppstart oktober
- Intervjuer genomfördes i november-december
- Rapportskrivande januari-februari
- Spridning av utkast mars

Satsningarna som ingår

Ung företagsamhet

- De har utbildat gymnasieungdomar i entreprenörskap sedan 1980-talet.
- Sedan 2010 även fokus på grundskolan (t.ex. Framtidskoll och Globala utmaningar).
- Fyra kontor i Västra Götaland. I juni 2023 var de 25 anställda.
- Läsår 2024/25 fanns de i 24 "regioner" och erbjuder UF-företagande i 199 kommuner.
- Har erhållit stöd av VGR sedan 2009.

Förebildarna (Ung handlingskraft)

- Föreningen vill stärka ungas delaktighet i samhällsutvecklingen.
- Jobbar mot gymnasieskolan samt unga vuxna (ledarskapsprogram).
- De har även påbörjat med ett arbete till grundskolan.
- De har kontor i Göteborg och är åtta medarbetare.
- De har erhållit MRU-projektmedel sedan 2018. Nuvarande projekt avslutas december 2025. Fokus spridning utanför Göteborgsområdet.
- Under perioden 2023-2026 sitter de med i samråd barnrätt.

Slutsatser

Slutsatser

- Klart nöjda kring genomförande
- Utmaningar finns och är kända
- Mervärde både för individ och för samhället
- Mer av öka inkludering och bygga kompetens iaf vad gäller satsningar i grundskolan och kopplat till Förebildarna
- Geografisk spridning finns (UF) och det handlar där snarare om spridning till olika målgrupper
- Ambitiösa mål som inte alltid nås

Klart nöjda kring genomförande

- Organisationerna ses som kunniga, flexibla och lyhörda
- Alla kommunala representanter ser en möjlighet att öka antalet elever och skolor.
- De bedöms snarare komplettera varandra än konkurrera. Den största utmaningen handlar om att få komma till skolan och att lärare/rektorer har tid. Så där kan en viss konkurrens finnas.

*” Och de är lärare och kommer och pratar med eleverna så de vet hur man hanterar en grupp.”
(Förebildarna)*

*”... alla barn /borde/ ha samma möjligheter...”
(Förebildarna)*

Utmaningar finns och är kända

- Kända utmaningarna till exempel att nå ut till fler gymnasieprogram och att nå ut till grundskolor.
- De arbetar på olika sätt att få in fler i yrkesprogrammen samt Natur och Samhälle. Såväl schematekniska upplägg (yrkesprogrammets praktik) som inställning (meritpoäng) är utmaningar.
- Grundskolan testas fortfarande, t.ex. pilotskolor eller projekt att få till den röda tråden av entreprenörskap från låg ålder till gymnasiet.
- Förebildarnas utmaningar handlar fortfarande om att växa till fler skolor. De finns i tre av fyra delregioner men då endast i ett fåtal skolor. Så ökad kännedom är central.

"vi /har/ lite jobb att göra att kring att se om det är fler lärare som vill jobba med dem." (Förebildarna)

"Det är inte lätt att komma in i skolorna" (UF)

"... UF behöver /.../ anpassa sig efter de /yrkes-/programmen."

Mervärde både för individ och för samhället

- Mjuka värden som att elever får jobba tillsammans, presentera sin idé för andra, delta i mässor mm.
- För grundskoleelever handlar det om ökad kunskap kring samhället, inspiration och att få skapa, men även att få kunskap i att göra ett mer genomtänkt gymnasieval.
- Ord som ökad självkänsla, ökad delaktighet och kunskap nämns. Det gäller båda organisationerna.
- Mervärdet för samhället handlar om kunskap i företagande vad gäller UF-företagandet, men också att få till en bättre kompetensförsörjning och matchning genom att till exempel göra mer genomtänkt gymnasieval. Kopplat till Förebildarna nämns också att eleverna uppmuntras att påverka i sin närmiljö.

*"Mervärdet är gigantiskt..."
(UF)*

"... vill vi ha elever som ska läsa industriprogrammet då är det årskurs 8 eller tidigare som man måste jobba mot. " (UF)

*"...definitivt att få dem att känna att jag kan påverka min omgivning..."
(Förebildarna)*

Mer av öka inkludering och bygga kompetens iaf vad gäller satsningar i grundskolan och kopplat till Förebildarna

- I Stärka innovationskraften finns entreprenörskap och entreprenöriell kompetens.
- Tydlig koppling till UF på gymnasienivå då det är företagande.
- Många respondenter nämner såväl kompetensförsörjning som ökad självkänsla, kunskap om samhället är frågan om satsningarna ligger lika nära, iaf vad gäller Förebildarna och UF grundskola, de långsiktiga prioriteringarna Öka inkluderingen och Bygga kompetens. Likaså nämns kopplingen till kraftsamlingen Fullföljda studier.
- Kopplingen i de delregionala strategierna som kommunalförbunden har är tydligare kopplat till kompetensförsörjning samt samverkan mellan skola och näringsliv, även om entreprenörskap också finns med.

*"...definitivt att få dem att känna att jag kan påverka min omgivning..."
(Förebildarna)*

Geografisk spridning finns (UF) och det handlar där snarare om spridning till olika målgrupper

- UF finns i fyra delregioner och de samverkar med alla kommuner utifrån finansiering från kommuner eller kommunalförbund.
- Det finns olika utmaningar kopplat till geografi som kontoren behöver hantera. Till exempel för en kommun långt från Göteborg lyfts svårighet att ta sig till mässor, men också att UF är en möjlighet att få ungdomar att stanna på orten och starta företag. Medan andra kommunala respondenter framförallt ser UF som en viktig kunskap oavsett företagande eller inte.
- Ungt entreprenörskap i skolan ingår inte alltid tydligt i lokala strategidokument. Kommunalförbunden och BRG hanterar UF på olika sätt.
- Oavsett om det finns utmaningar är respondenterna i princip överens om att personalen från de två organisationerna är närvarande och tillgängliga.

Tabell 6: Deltagande gymnasieskolor utifrån geografisk delregion.

Delregion	Antal gymnasieskolor	Kommuner och gymnasieskolor
Göteborgsregionen	7	<ul style="list-style-type: none"> • Göteborg: Hvitfeldtska, Burgården, Angeredsgymnasiet, Rudbecks, Schillerska • Alingsås: Alströmer • Härryda: Frida
Fyrbodalen	5	<ul style="list-style-type: none"> • Vänersborg: Frida • Strömstad: Strömstads gymnasium • Åmål: Karlbergsgymnasiet • Uddevalla: Ågneberg, Drottning Blanka
Skaraborg	2	<ul style="list-style-type: none"> • Lidköping: De la Gardiegymsnasiet • Falköping: Ållebergsgymnasiet
Sjuhärad	-	-

Ambitiösa mål som inte alltid nås

- Den målbild som UF arbetar efter är ambitiös.
- Utfall av indikatorer kopplat till verksamhetsbidraget har inte nåtts med undantag av vissa till exempel startade UF-företag. Är de för (för) ambitiösa då kvalitén också är viktig (mål finns även där).
- Förebildarna har nått sitt utfall i form av indikatorer i de projekt som är avslutade. Göteborgsregionen. Inför en eventuell fortsättning är en fråga viktig att ta med är vad är ett rimligt antal skolor/elever osv. Detta för att det inte blir inspel i en skola här eller där.

Tabell 7: Nyttjandegrad per region vad gäller grundskoleerbjudandet.

	Antal grundskolor	Andel (%) grundskolor med reg. användare	Andel (%) grundskolor som samverkat inom den senaste 12 månaders perioden	Andel (%) grundskolor med fördjupat samarbete
Fyrbodal	165	41%	14%	11%
Göteborg	357	54%	27%	14%
Skaraborg	144	76%	51%	39%
Älvsborg	147	65%	46%	35%

